

Kovács Géza

Kornya élete, plántáló és evangelizációs szolgálata, és napjainkra vonatkozó tanulságai

A szerző itt olvasható előadása ezen a konferencián hangzott el

Bevezetés

Száz éve, 1917-ben halt meg *Kornya Mihály*. 1844-ben született Nagyszalontán. 40 évig tartó szolgálata alatt 10-11 000 megtérőt merített be, több mint 200 új gyülekezetet plántált. A plántálóbizottság méltán vette fel az ő nevét, tudtommal ő az egyetlen baptista, akiről utcát is neveztek el országunkban.

I. KORNYA MIHÁLY RÖVID ÉLETRAJZA

Az elemi iskola elvégzése után egy nagyszalontai földbirtokos, *Rozvány György* szolgálatába állt. A földesúr kiemelte és házi szolgálként parádés kocsisává tette az erős,

szikár testalkatú, okos és ügyes ifjút. A szorgalmas és takarékos Kornya már 22 évesen négyszobás házat vásárolt nagy kerttel, és megnősült. A Rozvány-háznál megismert *Pataki Zsigó Mária*t vette feleségül. Önállóan gazdálkodtak. Háromfajta állatot eladásra tenyésztettek: disznót, ökröt és libát.

Kornya Mihály megtérése 1874-ben, 30 éves korában történt. *Tóth Mihály* – a nála idősebb, későbbi munkatársa – hívta őt el egy pietista jellegű, ígét tanulmányozó és imádkozó csoportba. Akkoriban a népegyházak papjainak nagy többsége liberális racionalista gondolkodással Jézus Krisztust nem tekintette Isten Fiának. Például húsvétkor nem Krisztus feltámadását, hanem az igazság győzelmét hirdették. Emiatt az élő hitet és Krisztust kereső emberek eljártak ugyan a templomba is, de kis csoportokban olvasták, tanulmányozták a Szentírást, és imádkoztak. Ilyen csoportba épült be, és ott jutott élő hitre Kornya a feleségével együtt. Az ilyen pietista jellegű csoportok akkoriban sok helyen működtek az egész ország területén. A forradalmi változást azonban a következő évben, a bemerítések reá áradó Szent Szellem hozta el Kornya Mihály életében. *Novák Antal* baptista bibliaárus vitte el a nagyszalontai imádkozó csoportba a bemerítés igei fontosságának üzenetét. *Meyer Henrik*, a magyarországi baptista misszió úttörő vezetője merített be nyolc nagyszalontai hívőt 1875 augusztus 26-án Gyulán a Fehér-Körös vizébe, köztük Kornya Mihályt és a feleségét. Kornyát e naptól kezdve felülről való tűz és Krisztus szorongató szeretete töltötte be. Bárhol járt, minden megnyilatkozását az a vágy és késztetés irányította, hogy embereket ment-

sen halálból az életre, kárhozatból az üdvösségre. Két évig helyben munkálkodott. Ez idő alatt Nagyszalontán 40 főre emelkedett a bemeztett tagok száma. Meyer felismerte Kornya adottságát, a benne égő szent tűz erejét, és 1877-ben – egy missziós konferencia keretében – diakónus-sá avatták őt. E konferencián részt vett *Fritz Oncken* Hamburgból, *Rottmayer János*, a magyarországi baptista misszió első úttörője Kolozsvárról, és Novák Antal bibliaárus. Ettől kezdve Kornya Mihály az egész országot misszióterületének tekintette. 1881-ben Kornya Mihályt presbiterre avatták. Ezáltal felhatalmazást nyert arra, hogy önállóan végezze a megtérők felvételét és bemeztését, valamint a gyülekezetek szervezését és a szolgálattevők kirendelését.

Az első győzelmes időszak Kornya szolgálatában a presbiterre avatása utáni, 1881–1893 közötti 12 év volt. Ezekben az években 141 alkalommal, gyakran népes csoport bemeztését végezte. (20-30 fős megtérő csoportok is voltak.) Minden hónapban volt valahol bemeztése. 1893-ban megtört Kornya Mihály missziós lendülete. Ekkor a Hamburgi Baptista Teológiáról hazaérkező két magyar fiatal a gyülekezetek önállóságát igényelte az addigi egy személyű központi irányítás helyett. Ez erőteljes feszültséget és meghasonlást, sőt szakadást támasztott az induló baptista misszió vezetői és a gyülekezetek között. Kornyát azért is érintette közlrl ez a szakadás, mert ő ebben az évben (1893-ban) – a misszióterületek új felosztása szerint – Nagyváradra költözött. Nagyváradon pedig a saját gyülekezte a fiatalok irányzatához csatlakozott. Vagyis Kornya helyi gyülekezet nélkül maradt. Az egész országot továbbra is járta, de otthon magányosan és lelkében megszorodva élt mintegy hat esztendő. E hat év alatt mindössze 26 bemeztést végzett a kiterjedt misszióterületén.

1900-ban új lendületes missziós korszak kezdődött Kornya életében, amely haláláig – 1917-ig – tartott. 1900-ban Bihardiószegre költözött, és innen járta az országot. Különösen győzelmes szolgálata alakult ki az Érmelléken és a Szilágyságban. Kis falvakban is népes baptista gyülekezetek jöttek létre. E területen él ma is viszonylagosan a legtöbb magyar baptista.

Kornya Mihály missziós tevékenységét *Kirner A. Bertalan* dolgozta fel. A múlt század negyvenes éveiben kerékpárján végigjárta azokat a helységeket és gyülekezeteket, ahol Kornya szolgált. Elolvasta a gyülekezetek régi jegyzőkönyveit, meghallgatta az akkor még élő szemtanúkat. Kirner összegezést készített, amely szerint Kornya Mihály 40 éves szolgálata során 327 településen végzett evangéliumi missziós tevékenységet, 359 alkalommal merített be megtérőket, és (amint már említettem) 10-11 000 volt az általa bemeztettek száma.

Minden ember életében fontos a családi háttér. Kornyának hű segítőtársa volt a felesége. Népes családjukat látta el, sokszor egyedül, hiszen a férje folyton úton volt.

Hat leányuk és egy fiuk született. Sok fájdalmas gyász érte Isten szolgáját. Felesége 42 évesen, 1890-ben halt meg, 24 évi házasságuk után. Hat leányuk közül négynek szintén a koporsója mellé kellett állnia. Mindegyikük huszonéves korában halt meg, hárman már, férjes asszonyként. Két leánya élte túl az édesapát. (Megjegyzem, hogy egyiküket az 1940-es évek végén budapesti lakásán meglátogattam. Édesapjáról, a családjukról vallattam őt kellemes és jó légkörű beszélgetésünkben.) Kornya legfájdalmasabb gyásza egyetlen fiának a halála volt, aki 1914-ben a világháború szerb frontján halt meg. 70 éves volt ekkor az édesapa. Kornya Mihály feleségének halála után, 1890-ben (44 éves korában) újránősült. Derecskei özvegyasszonyt vett feleségül, aki az ő szolgálata által tért meg. Ő is hű társa volt az Isten emberének.

Kornya Mihályt 73 évesen hívta haza az Úr. Az egész országot megrázó esemény volt. Nagy tömeg gyűlt össze 1917-ben Bihardiószegen a temetésére. Meyer Henrik búcsúztatta. Percekig nem tudott megszólalni a zokogása miatt. „*Elszorul a szívem, testvérem, oly kedves voltál nekem*” – kezdte beszédét, Dávidnak Jónátán sírjánál mondott búcsúbeszédét idézve. Kornya Mihály élete és szolgálata méltó arra, hogy példaként tekintsünk rá.

II. KORNYA SZOLGÁLATÁNAK NAPJAINKRA VONATKOZÓ TANULSÁGAI

1. A bemeztés Krisztus szerint való jelentősége

Jézus Krisztus a bemeztése előtt is Isten Fia volt. A bemeztésekor azonban (mint emberre) reá szállt a Szent Szellem, és Jézus nem tért vissza az ácsmühelybe, hanem teljes életével és Isten hatalmával a messiási szolgálatába állt. – Kornya Mihály is a bemeztése előtt már megtért ember volt, de a bemeztésekor töltötte be a Szent Szellem, és felfakasztotta benne az élő vizek forrását. Az általa bemeztettek jelentős része szintén már hitben élő ember volt, akik a bemeztésben történt odaszánásuk nyomán a Szent Szellem által nyertek új, üdvösségben örvendező életet. (Pl. Békésen is két – a nagyszalontaihoz hasonló – imádkozó, pietista jellegű csoport bemeztése nyomán született két baptista gyülekezet, a békési és a rosszerdei.) Valóságosan átérték: „*A bemeztés által eltemettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, mi is új életben járjunk.*” (Róm 6,4) A Szent Szellem vette át bennük az uralmat, amikor szent odaszánással és hittel vállalták a bemeztést. Krisztus követése, az evangélium hirdetésének a vállalása valósult meg bennük a bemeztés által.

Mai üzenet: Közösségünk gondolkodásában hitében és gyakorlatában devalválódott a bemeztés jelentősége. Gyakoroljuk mint közösségünk hagyományát és hitvallását, mert mi baptisták vagyunk, de nincs szellemi jelentősége. Ennek igazolását éltem át, amikor tíz évvel ezelőtt

egy népegyházi csoport lelkészükkel együtt – Kornyaékhoz hasonlóan – felismerte a bemerítés bibliai jelentőségét – és arra kért, hogy merítsem be őket. Ragyogott az arcuk a bemerítéskor. Aztán jött a csalódás. A saját egyházuk kiközösítette őket, a helyi baptista gyülekezet pedig levélben tiltotta meg nekik a baptista név használatát. Az akkori baptista országos vezetés számára is csak problémát jelentettek, és – az ökumenikus társ egyházzal egyeztetve – részükre hátrányos intézkedéseket hoztak. Évek vergődése után lettek mégis baptista gyülekezetté. Javaslat: Vizsgáljuk meg, mit jelentett Jézus Krisztus számára a bemerítés! Miért akkor szállt reá a Szent Szellem? Milyen szellemi hatást gyakorolt Kornya Mihályra és az általa bemerítettek többségére a bemerítés? – Hogyan kellene ma a bemerítés bibliai, szellemi hatalmát érteni, azt vállalni, tanítani és a tekintélyét helyreállítani? Hiszen ez lenne a mi közösségünk identitása és küldetése!

2. A Szentírás ismeretének fontossága

Kornya más könyveket is olvasott, de naponkénti tápláléka az Ige volt. Igehirdetése tele voltak bibliai idézetekkel. Lelkigondozói szolgálata során is minden helyzetben tudott idézni megfelelő igét. Szinte két lábon járó Biblia volt. Bemerítése előtt történt, hogy gyomot irtani járt a búzaföldre. Úgy elmélyedt a Biblia olvasásában, hogy ráesteledett. Több nap után rákérdezett a felesége: „Még mindig van gyomlálnivaló?” „Még van bőven” – válaszolt a férj. Elmélyült és gazdag igeismeret nélkül senki sem lehet alkalmas eszköz Isten kezében.

3. Ötletesség, bölcsesség, bátorság

Ismeretlen településeken, idegen embereket az evangéliummal elérni és megszólítani, ehhez kellett ötletdús elme, bölcs bátorság és hűséges helytállás. Kornya bemutatkozással kezdte: „Református ember voltam, de Isten megszólított az evangélium által” – és elmondta, hogyan szólt hozzá Isten. Új településre érve meg kellett találnia azt a házat, ahol befogadják. Sok elutasítás közben belső vezettetés szerint kopogott be a házakba. Például Biharban egy asszony kész volt fogadni, de „Hogyan jönnek ide az emberek?” – kérdezte. Kornya egy asztalt és terítőt kért. Kinyitotta a nagykaput, és az asztalra tett Bibliája végezte el a hívogatást. Vonaton utazva is beszélgetést kezdeményezett. A karcagi gyülekezet úgy született, hogy a vonaton egy beszélgetőtársa hívta meg őt Karcagra. Papok, szolgabírók intézkedésére csendőrök, felhergelt emberek léptek fel ellene. Volt, amikor téli hidegben több vödör vizet öntöttek rá, vagy hideg ólba zárták. Nem hátrált meg. Az ólban egy rönköt talált, és görgette, hogy ne fázzon meg. Amikor egy falut egy csendőr „védett” az országúton, Kornya odament hozzá, és megkérdezte: „Ebben a faluban prédikál ma Kornya?” „Itt aztán nem, mert nem

engedem be a faluba” – volt a válasz. „Én azért megpróbálom” – mondta, és megtartotta az evangelizációs alkalmat. Természetesen ma másfajta ötletekre, kezdeményezésre van szüksége annak, aki Krisztus evangéliumával el akar érni embereket. De ha van a szívben szent tűz és buzgó odaszánás, bölcsesség és bátorság, Isten ötletet, bölcsességet és bátorságot ad ma is megtalálni a megfelelő helyet és módot, ahogyan – az evangélium által – megszólítjuk és Isten felé fordíthatjuk az embereket.

4. Gyülekezetek szervezése, gondozása és irányítása

Pál az első misszióútja végén újra meglátogatta a frissen alakult gyülekezeteket, és „gyülekezeteként elöljárókat választottak nekik, böjtölve és imádkozva” (ApCsel 14,23). Ezt a szervező és építő szolgálatot végezte Kornya Mihály is az új gyülekezetek százaiban. Kialakították az istentisztelet rendjét, a szentség és szeretet közösségének a fegyelmét. Kirendeltek szolgálatokra alkalmas személyeket. A gyülekezet tagjainak zárt óráin (amelyeken csak a tagok vehettek részt) folyt a tagok lelki nevelése, a szolgálattelvők kiválasztása, a problémák megbeszélése, olykor fegyelmi intézkedések. Az úrvacsorához is ilyen zárt testvéri körben járultak. Ezen alkalmat adtak az önkéntes és nyilvános bűnvallásokra is. Ilyenkor mindenki számára felfakadt Krisztus vérenek gyógyító ereje. Védelmet nyújtó lelki otthon, egymást elhordozó, sok éneklésben örvendő testvéri közösség volt a gyülekezet. Vonzást jelentett az emberek számára. Ma is akkor vonzó és szülőképes egy gyülekezet, ha a tagoknak ez a szeretetben való fegyelmezett rendje megvalósul.

5. Elkötelezett hűség és sokszínű szolgálat a gyülekezetben

A tagokról pontos nyilvántartást, a zárt órákról jegyzőkönyvet, az adakozásokról, a kiadásokról pontos kimutatást (elszámolást) vezettek, amelyeket a zárt órán ismertettek. Természetesnek tartották a tagok rendszeres jelenlétét. A tagok az elutazásukat előre bejelentették, a hazatérőtől elvárták a beszámolást és a hozott üdvözlés átadását. Gyakorolták az intést. A hiányzónak utánamentek. A három-négy alkalomról alapos ok nélkül hiányzónak fenyítés járt. Ezzel a szeretet erejében a tagok hűségét erősítették. A gyülekezeti szolgálatok gerincét az igehirdetés és a bizonyágtevések jelentették. Az istentiszteletet színesítették az éneklések, a zenei szolgálatok, a versmondások. – Ma idegen számunkra az akkori fegyelmezett hűség. Ma inkább lazaság, liberális szabadosság, krisztusi és közösségi elkötelezettség helyett az egyén kényelme, bezárkózása és a gyülekezeti fegyelem nélküli gyülekezet a természetes. Az ige szerint a gyülekezet Krisztus teste, egy test, a Fő irányítása és uralma alatt. A Kornya korabeli gyülekezetek példát mutatnak a fegyelmezett hűségben is.